

Huddinge kommun
barn-utbildning@huddinge.se

Rektorn vid Källbrinksskolan
torsten.ingers@huddinge.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Källbrinksskolan
i Huddinge kommun

Tillsyn av Källbrinksskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Huddinge kommun under läsåret 2011/2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Källbrinksskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 -13 januari 2012.

Helhetsbedömning

Källbrinksskolan har elever i förskoleklass och i årskurserna 1 till 9. Skolans kunskapsresultat ligger över riksgenomsnittet men behöver trots det förbättras eftersom var tionde elev inte har behörighet till något av de nationella programmen på gymnasieskolan. Det finns även skillnader mellan pojkarnas och flickornas resultat, flickorna når genomgående högre resultat. Av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av och av intervju med rektorn och biträdande rektorn framkommer att skolans kvalitetsarbete i förhållandevis liten utsträckning inrymmer analyser av skillnaden mellan pojkarnas och flickornas kunskapsresultat.

Tillsynen identifierar också att det finns brister i lärarnas utvärdering av elevernas kunskapsutveckling utifrån kunskapskraven i alla ämnen. Av dokumentstudier och rektorsintervjuer framkommer att skolans arbete med särskilt stöd i flera avseenden möter skollagens krav. De dokument som Skolinspektionen har tagit del av visar på tydliga rutiner för utredning av elevens behov liksom upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram. Det råder dock viss otydlighet i skolan kring vem som, i praktiken, fattar beslut om åtgärdsprogram. Eftersom beslutsfattaren ska kunna hållas ansvarig för detta beslut, till exempel vid ett överklagande, är det viktigt att dessa förhållanden klargörs.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Källbrinksskolan i Huddinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast 2012-05-07 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 skollagen, Lgr 11 1 och 2.2).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att informationen vid utvecklingssamtalet grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i läroplanen (10 kap. 12 § första stycket skollagen).
- Se till att de skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 skollagen).
- Se till att i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

I detta ingår att:

- Se till att utbildningen är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg (9 kap. 8-9 §§, 10 kap. 10-11 §§ skollagen).

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska ni **senast 2012-05-07** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Ordningsregler följs inte upp vid skolenheten.

Det finns inte för varje skolenhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen följa de riktlinjer och mål som anges i läroplanen. Det framgår av första kapitlet i läroplanen för grundskolan att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Verksamhetsbesök och elevintervjuer visar att i vissa klasser anpassar lärarna undervisningen efter eleverns behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och lärarna ger elever som lätt når kunskapsmålen ledning och stimulans medan i andra klasser arbetar alla elever med samma uppgifter och får extrauppgifter när de är färdiga. I intervju med elever framgår att ett vanligt arbetssätt i flera ämnen är att sitta och arbeta i en bok, ofta efter liknande upplägg och samma typ av uppgifter. Vanligen startar en lektion med en gemensam genomgång av en uppgift som sedan genomförs av alla samtidigt. De elever som hinner klart tidigare än andra kan erbjudas extrauppgifter som de kan få arbeta med. Vidare uppger lärarna att de försöker variera arbetssätt men beskriver ingen strategi för hur de i planeringen och genomförandet av undervisningen anpassar denna till enskilda eleverns behov och förutsättningar.

Därför förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att tillse att undervisningen på Källbrinksskolan anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Författning:

1 kap. 4 § skollagen och Lgr 11 1 och 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Skollagen fastställer också att utformningen av inflytandet ska anges i samband med planering av verksamheten. Av läroplanen framgår vidare att lärarna svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna är vidare ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektorn som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av dokumentstudier och intervjuer framkommer att det varierar huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. I skolans egen kvalitetsredovisning uppges att cirka 20 procent av eleverna inte tycker att de får påverka innehållet i undervisningen. Det framkommer vidare i intervjuer inte hur elevernas inflytande ska utformas för att ge dem ett ökat inflytande utifrån ålder och mognad mer än att lärarna behöver bli tydligare med vad inflytande innebär. Det är således upp till den enskilde läraren hur det ska utformas, vilket bekräftas i intervjuer med lärare. Intervjuade elever uppger att i de flesta ämnen planerar lärarna det mesta av undervisningen, men att de ibland känner att de har inflytande då de exempelvis har eget arbete eller får rösta hur de ska arbeta i något ämne. I intervjuer med lärare framgår att det finns lärare som försöker beakta om elever föredrar vissa arbetssätt och frågar eleverna inför ett nytt tema om hur de skulle vilja arbeta. Dock finns det inte någon medveten strategi på skolan hur ett elevinflytande på bästa sätt ska realiseras i verksamheten så det finns en progression utifrån ålder och mognad.

Därför förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll utifrån ålder och mognad.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9, 14 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

I skollagen anges att eleven och vårdnadshavarna fortlöpande ska informeras om elevens utveckling. Utöver utvecklingssamtalet ska det finnas en skriftlig individuell utvecklingsplan. I denna ska finnas omdömen om elevens kunskapsutveckling i de ämnen eleven får undervisning i och en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av dokumentstudier framkommer att de skriftliga omdömena är knapphändiga och beskrivningen av elevens kunskapsutveckling beskrivs utifrån elevens arbetsprestation utan tydlig koppling till kursplanen.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår endast knapphändigt vilka insatser skolan behöver genomföra för att eleven ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt. I de fall insatser ska göras av skolan är det otydligt vad som ska göras och av vem.

Mot bakgrund av detta förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att de skriftliga omdömena kopplas till kursplanerna och att eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Författning:

10 kap. 12 § första stycket och 10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Rektorn får, enligt skollagen, uppdra åt en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Enligt skolans rektor har denne delegerat beslut om åtgärdsprogram till lärarna. Delegeringen har skett muntligt till alla lärare samlat vid ett tillfälle. Av lärarintervjun framkommer att en del lärare uppfattat att de får en tillfällig delegation inför upprättandet av varje enskilt åtgärdsprogram. Men ingen av lärarna kunde vid intervjun påminna sig om att de fått en stående muntlig delegation på det sätt rektorn uppgett. På grund av detta är det inte tydligt till vem och i vilka fall delegeringen av beslut om åtgärdsprogram har fattats.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att en kollektiv delegering på så sätt som beskrivs ovan inte är förenlig med skollagen.

Skolinspektionen förelägger därför Huddinge kommun att vidta åtgärder så att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtitt enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Författning:

2 kap. 10 § andra stycket skollagen

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Av dokumentationsstudier och intervjuer framgår att skolan varje år anordnar en så kallad lägerskola. Medlen för att genomföra lägerskolan samlas in av eleverna och vårdnadshavarna genom att till exempel sälja lotter eller bröd. Av elevintervjun framkommer att eleverna ibland kan känna sig tvingade att delta i dessa insamlingsaktiviteter. Vidare framkommer att inte alla elever fått information om att deltagandet i insamlingsaktiviteterna är frivilligt. Rektorn uppger att han inte funderat över huruvida eleverna och vårdnadshavarna uppfattat att det är frivilligt att delta i insamlandet av medlen till lägerskolan.

Skolinspektionen förelägger därför Huddinge kommun att vidta åtgärder så att utbildningen vid Källbrinksskolan är avgiftsfri och att kostnader i samband med skolresor och likande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Författning:

9 kap. 8-9 §§, 10 kap. 10-11 §§ skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsregler följs inte upp vid skolenheten.

Det finns inte för varje skolenhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska varje år en plan mot kränkande behandling upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska också innehålla en redogörelse för de åtgärder som avses att påbörjas eller avslutas under det kommande året samt hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Vidare framgår av skollagen att ordningsregler ska finnas på skolenheten och att dessa ska utarbetas under medverkan av elever och följas upp.

Skolans plan mot kränkande behandling visar till vissa delar att skolan gjort en kartläggning över vilka åtgärder som behövs men planen beskriver inte tydligt vad som ska göras och vem som är ansvarig.

Varje klass har egna klassrumsregler. Klassrumsreglerna upprättas under medverkan av eleverna i aktuell klass. I intervjuer med elever och lärare framkommer dock att inte alla lärare på skolan följer upp att reglerna efterlevs.

Med anledning av att det finns ordningsregler och att dessa har utarbetats under medverkan av eleverna, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Eftersom skolan har ett pågående och utvecklat arbete kring att förebygga kränkningar bedömer Skolinspektionen ovan beskrivna brister i den årliga planen mot kränkande behandling som mindre allvarliga. Skolinspektionen tilldelar därför Huddinge kommun en anmärkning.

Författning:

5 kap. 5 § och 6 kap. 8 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Kunskapsresultaten vid Källbrinksskolan behöver förbättras. Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2010/2011 framgår att det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var 222,5, vilket ligger över genomsnittet i riket. Meritvärdet skiljer dock stort mellan pojkar och flickor och ligger på 227,4 för flickorna och 211,9 för pojkarna. Pojkarnas meritvärde ligger dock över genomsnittet i riket. Av eleverna i årskurs 9 var 92 procent behöriga till alla nationella program på gymnasieskolan. Behörigheten till nationella program på gymnasieskolan skiljer sig inte mellan flickor och pojkar.

Enligt skolans egna uppgifter går att utläsa att andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kravnivån på nationella proven varierade mellan 91 procent till 97 procent. I matematik och engelska uppnådde 97 procent av eleverna kravnivån och i svenska uppnådde 91 procent kravnivån.

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2009/2010 framgår att andelen elever som uppnådde kravnivån i respektive delprov i de nationella proven i årskurs 5 ligger genomgående högre än genomsnittet i riket. 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån i två av fem delprov i svenska och i ett av fyra delprov i matematik. I övriga delprov varierade resultatet mellan 87 procent till 97 procent.

Resultat av värdegrundsarbetet

Av enkäter genomförda på skolan framgår att 95 procent av eleverna känner sig trygga på skolan och att 88 procent av eleverna anser att skolan arbetar för att förhindra att elever blir mobbade. Elever vid Källbrinksskolan beskriver i intervjuer att det ibland förekommer konflikter, men alla elever beskriver att de vet vart de ska vända sig när sådant inträffar.

Källbrinksskolan har utnyttjat en del av skolans val i timplanen till arbete med värdegrundsfrågor.

Beskrivning av Källbrinksskolan

Källbrinksskolan ingår i Fullersta rektorsområde och omfattar förskoleklass och årskurserna 1 till 9. Skolan har ungefär 615 elever och leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Den biträdande rektorn har fått delegerat ansvar för personal och elever i förskoleklass och årskurserna 1 till 6.

Lärarna ingår i arbetslag som leds av en arbetslagsledare. På skolan finns också fritidshem. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs i separat beslut.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Mathias Ljungström
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).